

Framtidsvision – projekt Kirjais 2013

Introduktion

Kirjais utgör ett av Nagus mest aktiva byacentra och har lyckats med konststycket att sammanföra lokal- och fritidsbefolkning till ett fruktbart samarbete. På grund av detta har mycket gjorts i byn, men det finns ännu mycket att göra.

Fungerande byacentra är viktiga för att säkerställa en levande skärgård och ett välfungerande samhälle. Fungerande byar är en trygg miljö att växa upp i och fostrar ofta ansvarstagande och företagsamma medborgare som är lönsamma för samhället. Fungerande byar är allt mer sällsynta i skärgården som drabbats av avfolkning, Kirjais är dock ett lysande exempel på motsatsen.

På Kirjais sker nu ett generationsskifte både bland lokalbefolkningen och fritidsbefolkningen. Det finns en risk att Kirjais nuvarande skick inte attraherar de yngre generationerna av fritidsboare, och inte heller räcker till för dagens turister. För lokalbefolkningen blir andra näringar viktiga då de traditionella näringarnas betydelse minskar. En småskalig turism ger möjligheter för våra företag att fungera och bidrar till en levande byamiljö. Turismen förändras och turisterna blir mer krävande, vilket ställer högre krav på servicenivån i byn. En utmaning för en fungerande turismnäring i skärgården är den korta säsongen.

För att Kirjais skall kunna fungera som en levande by också i framtiden har Kirjais- och Sommaröbygdens utveckling r.f. och Kirjais Fiskelag sammanställt en byaplan med namnet projekt Kirjais 2013.

För att kunna förverkliga projektet behöver vi tilläggsfinansiering, dessa åtgärder är dyra och olönsamma på kort sikt. På lång sikt kommer hela byns befolkning och byns företag att dra stor nytta av projektets alla olika delar, och Kirjais by kommer även i framtiden att kunna fungera som ett exempel på byaverksamhet och byasammanhållning, en trygg uppväxtmiljö och ett aktivt företagsliv.

Kirjais- och Sommaröbygdens utveckling r.f.

Byn har redan länge haft ett levande samarbete mellan fast- och fritidsboende, sedan 1984 har man rest en egen midsommarstång.

Många olika evenemang arrangerades redan innan detta började ske i en registrerad förenings regi; 14 juli 1989 arrangerades ett jippo med anledningen av franska revolutionens 200 års jubileum och sommaren 1994 Skotska whiskyns 500 års jubileum.

Föreningen Kirjais- och Sommaröbygdens utveckling rf. (registernummer 171456) grundades år 1997. Syftet är att ideellt och ekonomiskt stöda och främja utvecklingen av kommunikationernas och näringslivets allmänna förutsättningar, kulturen, samhörigheten och en god miljö i Kirjais, Sommarö och den därtill anslutna skärgården.



Föreningen första stora projekt var ytbeläggningen av Kirjaisvägen. Initiativet gjordes i juli 1997 och vägen var ytbelagd i juni 1998. Totalbudgeten gick på 100.000 € varav föreningen

betalade 25 %, Nagu kommun 25 % och vägverket 50 %. Närmare 200 personer bidrog med frivilliga understöd till vägen.

I syfte att främja de ekonomiska förutsättningarna för byn och förbättra sjösäkerheten byggde föreningen åren 2000-2001 en småbåtsfarled mellan Kirjais och Kyrkbacken. Farleden öppnade för trafik 18 juli 2001.

Föreningen tog 2001 initiativ till att få en egen brandspruta till byn. Sprutan togs i bruk i maj 2003.

Sommaren 2002 arrangerades en smideskurs under ledning av bysmeden Martina Lindberg från Fiskars.

Numer har föreningen årligen återkommande evenemang där nejdens invånare kan samlas och umgås kring en aktivitet. Föreningens verksamhetsberättelse och övriga dokument finns tillgängliga på föreningens hemsida: www.kirjais.fi

Framtiden

Vi skulle önska att Kirjais by skulle vara ett exempel på trivsam bysamhörighet som lockar småskalig turism. Detta är viktigt för att de för oss så viktiga företagen ska kunna fortsätta med sin verksamhet. Vi vill att utvecklingen ska ske i samförstånd med den fast bosatta befolkningen och miljön. En del av våra utvecklingsprojekt sker därmed i samarbete med företagen, detta gäller projekt som direkt kan ge företagen ekonomisk vinning. Föreningens egna huvudsakliga fokus har lagts på projekt som ger oss en mer trivsam bymiljö, möjligheter till lek och samvaro, projekt som främst fokuserar på att göra byn mer trivsam och erbjuda lösningar vi alla har nytta av men som inte direkt ger ekonomisk vinning till företagen.

Utvecklingen av byn vilar på några viktiga grunder:

- En förlängd säsong
- Ett aktivt byacentrum som samtidigt är en trivsam boendemiljö
- Miljövänlighet och hållbar utveckling
- Samarbete och talkoanda

För att vårt lilla byacentrum skall kunna utvecklas till en hållbar nivå vill vi vidta följande åtgärder som delats in i några huvudgrupper och kort presenteras nedan:

1. WC och tvätt-möjligheter.
2. Gästbrygga.
3. Lekpark och aktivitetsutbud.
4. Skötbåtsmuseum och historia i vardagen.
5. Allmän uppsnyggning av området i byn, inklusive s.k. molok-soptunnor.
6. Trafiksäkerheten
7. Kultur i vardagen, hantverk och konst

1. WC och Tvättmöjligheter

För tillfället finns det ingen WC i allmänhetens användning. Vi har ett dass med tre dörrar som fungerar tillfälligt. Fungerande toaletter är ingen attraktionsfaktor utan en nödvändighet. Det borde vara ett krav att alla byar med något slag av turism eller samlingspunkt har fungerande toaletter med rinnande vatten och tvättmöjligheter. Toaletten bör vara kopplad till reningsverk.

Det är av stor betydelse för miljön och för hygienen att denna del fungerar. Förutom WC och bykmaskin behövs också dusch- och tvättmöjligheter för tillfälliga besökare.

Föreningens del av denna åtgärd är iståndsättande av WC. En WC skulle vara viktig för föreningens medlemmar. En del av föreningens aktiviteter sker i byn och föreningen upprätthåller en beach-volleyplan samt i framtiden fler fritidsaktiviteter. Användningen av WC bör vara kostnadsfri.

Företagens del av denna åtgärd är upprätthållande av WC och bykmaskin, dusch- och tvättmöjligheter, företagen kan uppbära avgift för användande av bykmaskin och duschutrymmen.

Byggandet av WC införs i projekt 2009, leader-ansökan.

Kostnad: ca

Tidsplan: toaletten klar 2009, dusch- och tvättmöjligheter 2010

Ansvarig person:

2. Gästbrygga

Vår nuvarande gästbrygga är för liten för byns behov. En ny gästbrygga med ca 45 båtplatser är av nöden för att kunna ta emot den mängd båtar som väntas röra sig i området. Gästbryggan skulle förses med el. En gästbrygga skulle locka besökare som söker en lugnare hamn med aktiviteter för barn och trivsamt tillvaro. En gästhamn skulle också ge utrymme för fler tillfälliga besökare i den nuvarande bryggan. Många besöker butiken och restaurangen med båt och det har under högsäsong ibland varit svårt att hitta bryggplats. En gästhamn skulle vara viktig för byns företag och också för lokalbefolkningen, emedan båtar nu ankrar mitt i viken eller vid privata bryggor. En gästhamn skulle också ge möjligheter till intäkter i framtiden för kontinuerlig skötsel efter projekttidens slut.

Företagen ansvarar ensamma för byggande av gästbrygga. För övernattningsuppbär en avgift.

Kostnad: ca

Tidsplan: bryggan klar 2010, omkringliggande byggnader 2013

Ansvarig person:

Gästbryggan planeras nu av Raoul Bergqvist inom ramen för hans företagsamhet.

3. Lekpark och aktivitetsutbud

Lekpark

Bland föreningens medlemmar, både fast bosatta och fritidsboare, finns för tillfället flera barnfamiljer. I byn, som är en naturlig samlingspunkt, finns inget säkert område för lek. Vägen är livligt trafikerad och löper mitt genom byn.

En lekpark är en naturlig samlingsplats för barn och skulle främja vänskapen mellan lokalbefolkning och besökare från tidiga år. Det är viktigt för barn att få leka, och för många besökare är det svårt att hitta på sysselsättning för barnen ute på landet. En lekpark skulle locka till utomhusaktiviteter för barn som annars skulle spendera mycket tid av sommarlovet och helgerna med att titta på TV eller spela TV-spel. En lekpark är en hälsofråga både för barnen i fråga och för föräldrarna som därmed också skulle tillbringa mer tid tillsammans med barnen istället för att placera dem framför en tecknad film.

Lekparken skulle utrustas med säkra lekredskap och ett hållbart staket som passar in i omgivningen.

Föreningen har ensamt ansvar för lekparken. Användningen skall vara gratis.

Kostnad: ca

Tidsplan: Lekparken klar 2009.

Ansvarig person:

Lekparken införs i projekt 2009, leader-ansökan.

Aktiviteter för äldre barn, barnfamiljer och vuxna

Vi vill i Kirjais by erbjuda möjligheter till aktiviteter som lockar till utomhusliv och motion, men också till sällskaplig samvaro då vädret är dåligt eller i början och slutet på säsongen:

- Cykeluthyrning
- Kajakuthyrning
- Uthyrning av utespel, t.ex. badminton, pingis (med utomhusbord), petangue, krocket, kubb m.m.
- Sällskapsspel inomhus t.ex. trivial pursuit, shack, biljard
- Guidehäfte till vandringslederna
- Minigolfbana

Kostnad: ca

Tidsplan: spel och rekvisita införskaffas i etapper under hela perioden

Ansvarig person:

4. Skötbåtsmuseum och historia i vardagen

Vi vill bidra på ett positivt sätt till historiemedvetenheten bland lokalbefolkning och besökare. Kirjais- och Sommaröbygdens utveckling r.f. har ett antal skötbåtar som planeras restaureras för att kunna bevaras och visas upp för allmänheten. Därtill önskar föreningen på olika platser i byn visa upp gamla föremål, gamla foton och målningar av hur det såg ut förr i Kirjais. Detta för att försköna byn och återuppliva byns historia. Vid bilderna skulle finnas en kort text om vad vi vill säga med bilden eller föremålet och byns historik-grupp kommer att ge ut Kirjais historia i olika små häften med olika teman, för att eventuellt vid ett senare tillfälle sammanställas till en bok. Vi planerar också restaurera en gammal källa och bygga upp en gammal gårdsgård för att illustrera historien med konkreta exempel. Dessa kunde utgöra utflyktsmål för familjer på väg till Kirjais vandringsstigar (Vandrarrens Nagu). Bredvid källan planeras en fårhage för att illustrera den gamla skärgårdsmiljön.

Kostnad: ca

Tidsplan: förverkligas i etapper, allt klart 2013

Ansvarig person:

5. Allmän uppsnygning av området i byn, inklusive s.k. molok-soptunnor

Helhetsintrycket av byn beror på hela områdets skötsel. Till detta krävs kontinuerligt arbete med slyröjning, gräs- och vassklippning. Det finns vissa nyckelområden som borde åtgärdas, gärna genom talkoarbeten.

Vi önskar också få en vackrare sopstation genom s.k. molok-soptunnor som är nedgrävda i marken, detta minskar också föroreningen av marken och lukten som kommer av att avfall rinner ut ur containrarna.

Därtill kommer vi att upprätthålla en stilig anslagstavla, och en midsommarstång. Vi kommer också att resa tre flaggstänger med Kirjais flagga, och planerar staket och blomplaneringar till olika områden. Vi planerar också att inrymma ett "bibliotek" i ett av strandhusen där tillfälliga besökare kan låna/donera/byta böcker för semestern. Som grund har vi några hundratal böcker som donerats till föreningen.

Vi planerar också torgtak till vårt lördagstorg. Torgområdet skulle utgöra en helhet och knyta ihop gästbryggans område med butiksområdet.

Kostnad: ca

Tidsplan: förverkligas i etapper, allt klart 2013

Ansvarig person:

Moloktunnor är ansökta om från Nagu kommun i maj 2008.

6. Trygghet

Vi har redan lyckats att sänka hastigheten i byn till 30 km/h men ytterligare åtgärder vore av nöden.

Vägen är mycket smal hela vägen genom byn, där det rör sig mycket folk till fots eller med cyklar. Vägen borde breddas hela vägen till Norrsunds brobank, med en gångväg på sidan som är åtskilt körfilerna för bilar. Detta skulle säkra att besökare kunde röra sig tryggt i byn, och vara av stor betydelse gällande helhetsintrycket.

Vi har också en brandspruta i byn som visat sig vara viktig. Brandsprutan borde förvaras i ett uppvärmt utrymme för att vi ska kunna vara säkra på att den fungerar vid behov.

Därtill borde ett område för grillning planeras. För tillfället grillar tillfälliga besökare var som helst, förra året brann åtminstone två hus ner i skärgården för att turister inte var försiktiga med elden, och flera andra bränder stoppades i sista sekunden. På Kirjais har det hänt att folk grillat vid bensintankarna eller gas-stationen utan tanke på vad det innebär, och det vore av nöden att vi hade en brandsäker plats att förvisa dem till.

Kostnad: ca

Tidsplan: klart 2013

Ansvarig person:

7. Kultur i vardagen, hantverk och konst

Många i Kirjais by är hantverksintresserade och en hantverksbod kunde utgöra en aktivitetsmöjlighet för veckoslut i början och slutet av säsongen. Kurser kan hållas med kompetenta instruktörer, konstläger kan hållas på kursgården och ungdomar kunde sysselsättas under det långa sommarlovet genom t.ex. keramik-kurser och annat hantverk.

Tanken är att iståndsätta en gammal ladugårds bottenvåning till ett hantverkscentrum med brännugn för lera, arbetsbänkar, vävstol och övrig utrustning.

De hantverksintresserade upprättar på egen bekostnad hantverksboden i ett lämpligt utrymme.